

Ik zie mezelf liggen; dat is gek.
Ik ben bleek, met mijn haar in een lange vlecht
langs mijn gezicht.
En ik heb een vreselijk roze vest aan.
Er brandt een kaars. Eén kaars.
De zaal waar ik lig, is leeg.
Zelfs mijn moeder is er niet.
Niemand zegt: 'Ze was nog zo jong, zestien pas ...'

Een man sluit de kist waarin ik lig.
Het is donker en benauwd.
Het ruikt naar zaagsel uit Sattnins kooi.
Sattnin! Wie zorgt er nu voor hem?
Misschien heeft mijn moeder hem echt naar de
dierentuin gebracht, om hem als voer aan de
slangen te geven! Daar heeft ze altijd mee gedreigd.
Ik moet eruit! Weg hier!
Ik ram met mijn vuisten tegen de bovenkant van de
kist. Niemand hoort me.

Thuis, in mijn kamer, ligt een ander meisje in mijn
bed. Een nieuwe dochter voor mijn moeder. Blond.

Met hoofdpijn word ik wakker.

Helaas word ik niet wakker uit de nachtmerrie van het Mercatus College.

De hele zomervakantie heb ik gehoopt dat het vierde jaar beter zou worden. Dat ik niet weer bij hen in de klas zou komen: bij Sabina, Sebastiaan en Jeremy. Maar op de klassenlijst staan ze toch weer, net als ik, in 4B.

Het enig positieve van 4B is dat Alec erin zit. Hij ziet er ouder uit dan de andere jongens, die allemaal puisten hebben. Alec is altijd samen met Riley, een erg knap blond meisje. Ook zij zit dit jaar voor het eerst bij mij in de klas.

Ik maak absoluut geen kans bij Alec, dat weet ik best. Het is onzin om op hem verliefd te zijn. Hij komt uit een andere wereld, net als Riley.

De pauzes breng ik sinds de kerstvakantie door op het toilet. De aula is niet meer veilig. Er is wel toezicht, maar Sabina vindt toch wel een manier om te pesten: chocomel over mijn broek gooien, mayonaise in mijn haar smeren.

De bel klinkt en ik stap uit het toilet de gang op. Kut. Sabina, Jeremy en Sebastiaan staan nog voor de deur van het lokaal. De anderen zijn al naar binnen. Vlug loop ik hen voorbij. Ik sta al met één voet in de klas, als Sebastiaan me ruw opzij duwt. 'Uitkijken, varken!'

Na de les loop ik gauw de school uit. Snel wil ik mijn fiets uit het rek halen, voordat Sabina er ook is. Ik zie het meteen: lekke banden. Alweer. De derde keer deze maand.

's Avonds in bed ligt Sattnin naast me op het kussen. Voor veel mensen is een rat ongedierte, maar voor mij niet. Hij is mijn vriend, de enige op de hele wereld die van me houdt, zoals ik ben. Mijn moeder begrijpt dat niet. Ze wil niet dat ik Sattnin op mijn kussen laat slapen, ze vindt het vies. Ze heeft er geen idee van wat er allemaal gebeurt op school. En dat Sattnin de enige is die me gelukkig maakt.

Ze weet ook niet dat er haren onder mijn kussen liggen, lange plukken die ik iedere avond uit mijn hoofd trek.

Sinds mijn vader bij ons weg is, eten we niet meer aan tafel. Mijn moeder gebruikt de eettafel voor het werk dat ze altijd mee naar huis neemt. De tafel ligt vol mappen en papieren. We eten met een bord op schoot, voor de televisie.

Riley eet natuurlijk nooit op de bank, dat weet ik zeker. Zij zit met haar ouders aan een mooi gedekte tafel. Ze kijken geen televisie, maar praten met elkaar. Haar ouders zijn trots op hun perfecte dochter.

‘Morgenavond moet ik overwerken, Lizzy’, zegt mijn moeder. ‘Er liggen nog drie maaltijden in de vriezer. Je kunt dus kiezen.’

Ik kijk naar de reclame op tv. Een blond meisje dat blij lacht omdat haar benen zo glad geschoren zijn, met een roze scheermesje.

‘Lizzy, ik praat tegen je!’

‘Ik heb je gehoord. Morgen diepvriesmaaltijd.’

Mijn moeder zucht.

Vanuit mijn ooghoek zie ik de wallen onder haar ogen, de diepe rimpel tussen haar wenkbrauwen.

Een paar jaar geleden zaten die er nog niet.

Ik sta op. ‘Ik ga huiswerk maken.’

‘Lizzy’, zegt mijn moeder nog. Maar ik loop de kamer al uit.

Lizzy. Ik haat die naam. Ik ben geen Lizzy. Die naam past niet bij me. Een Lizzy is slank en zit op ballet.

Ze heeft veel vriendinnen en lacht altijd.
Mijn moeder had graag een Lizzy willen hebben.
Maar in plaats daarvan heeft ze een dikke,
ongezellige Elizabeth. Met een bril, wijde truien en
een hekel aan alles wat roze is.
'Je bent een jonge meid, je moet eens je best doen
om er een beetje leuker uit te zien', zegt ze vaak.
Ik heb ooit teruggezegd dat ze geen recht van
spreken heeft, dat ze er zelf net zo uitziet als ik.
Vroeger zag ze er niet zo uit. Toen mijn oma er nog
was, keek ik bij haar altijd in de oude fotoalbums.
Mijn moeder als meisje. Mijn moeder toen ze met
mijn vader trouwde. Een aantrekkelijke vrouw, slank
en vrolijk.
Pas toen ik naar groep acht ging, ging het mis.
Zij ging weer werken als accountant en haar uiterlijk
veranderde. De leuke kleren verdwenen naar zolder.
Mijn moeder werd dik en zwaar. Mijn vader bleef
steeds vaker en steeds langer weg.

Toch kwam het als een schok, toen mijn vader zei
dat hij 'ergens anders ging wonen'. Het gebeurde
in de zomer voordat ik naar de middelbare school
ging.

'Maar wáár ga je dan wonen?', vroeg ik verbaasd.
'Ik ga een tijdje naar het buitenland, Liz. Voor mijn
werk. Naar Amerika.'

Ik was niet gek. Ons huis had dunne muren en ik kon de gesprekken tussen mijn ouders letterlijk verstaan. Mijn moeder had het steeds over een Rachel, die zij een hoer en een slet noemde. Iedere keer stormde mijn vader dan de deur uit. Samen met mijn hond Rudy kroop ik diep weg onder het dekbed. Rudy voelde mijn verdriet en likte mijn handen. Hij begreep er ook niets van.

Een paar weken later was mijn vader al in Amerika en moest ik afscheid van Rudy nemen. Hij was dertien, één jaar ouder dan ik. Hij had een hersentumor. De dierenarts zei dat het niet eerlijk was om hem nog langer te laten lijden. We waren samen gegaan, hij en ik. Ik moest hem achterlaten op de tafel van de dierenarts. Het was het moeilijkste wat ik ooit heb moeten doen. Rudy's ogen waren gesloten. Het was voorbij. Langzaam liep ik terug naar huis, met zijn riem in mijn hand. Mijn schaduw zag er leeg uit, zonder de schaduw van Ruby ernaast. Toen ik in de straat kwam, stond zijn mand buiten bij het vuilnis. Ik streek met mijn handen over de zachte binnenkant. Ik zag zijn haren zitten, kon zijn warmte nog bijna voelen. Ik huilde.

Maar dat was nog niet genoeg. Ook mijn oma overleed die zomer.

Mijn lieve, geweldige oma was plotseling in haar slaap overleden. Ik wilde het niet geloven, dacht dat ze nog wel wakker zou worden. Maar dat gebeurde niet.

Mijn vader kwam uit Amerika over voor de begrafenis en vond dat hij zijn vriendin Rachel wel kon meenemen. De vrouw die mijn moeders plaats had ingenomen, zat op de eerste rij tijdens de plechtigheid. Ze was blond en erg slank.

Het was de eerste keer dat ik mijn vader weer zag en ik wilde op hem afrennen als een klein kind.

Maar tegelijkertijd wilde ik tegen hem schreeuwen en hard op de tenen stampen van de vrouw die naast hem zat. Ik wilde haar hairextensions lostrekken, haar magere lijf een duw geven en vragen waarom ze in vredesnaam kon denken dat het oké was om een vader zomaar bij zijn dochter vandaan te halen.

Maar ook aan mijn moeder had ik een hekel.

Ze had mijn vader laten gaan. Als ze niet zo veel aandacht voor haar werk had gehad, als ze zich niet zo had laten verslonzen, dan was hij nooit verliefd geworden op een ander. Dat wist ik zeker.

Maar het was mij ook niet gelukt om mijn vader bij me te houden. Hij was liever bij die blonde vrouw, die het normaal vond om hier te zijn.

Op de begrafenis van mijn oma, de moeder van mijn moeder, die ze niet eens had gekend.

Mijn vader was liever bij háár dan bij zijn eigen dochter. Er moest wel iets heel erg mis zijn met mij. Ik maakte de begrafenis nauwelijks mee. Ik werd rustig van het vooruitzicht dat ik ooit mijn oma weer zou zien. Dat ze op mij wachtte in de hemel, waar ze het zo vaak over had.

Mijn moeder besloot het huis in Dordrecht te verkopen en in Rotterdam te gaan wonen, in een flat. Ze zei dat het maar beter was dat Rudy nu dood was, omdat er in de flat toch niet genoeg plek voor hem was. Ze dacht dat ze me troostte met die idiote opmerking. Ze begreep er geen fuck van hoe ik me voelde.

Al mijn klasgenootjes van de basisschool gingen naar het Calvino College in Dordrecht, alleen ik moest naar het Mercatus, een onbekende school in Rotterdam-Zuid.

‘We maken allebei een nieuwe start, Lizzy’, zei mijn moeder. ‘Een fris begin!’

Het had me leuk geleken om naar het Calvino te gaan; interessant om ieder uur een ander vak te krijgen en bij leerlingen van zestien en zeventien op school te zitten. Een spannende wereld.

Mijn moeder zei wel dat het Mercatus net zo leuk zou worden als het Calvino, maar ik geloofde er niks van.

Mijn frisse begin was inderdaad niet geweldig. Niet alleen door de extra kilo's die ik erbij had gegeten sinds mijn vader ergens anders was gaan wonen.

Mijn vriendinnen hadden nog een afscheidsfeestje voor me georganiseerd, bij Annemiek thuis. En ik had Sattnin gekregen, het donkerste ratje uit het nestje van Annemieks broertje. Een grijs, piepend beestje met een roze neusje, een donzige vacht en nieuwsgierige oogjes.

Blij had ik hem mee naar huis genomen, in een oude wollen muts. Ik zette hem thuis in een verhuisdoos, nadat ik de inhoud eruit had gegooid. De bodem bedekte ik met krantensnippers. Morgen zou ik een mooi hok voor hem kopen. 's Avonds legde ik hem tegen mijn wang en fluisterde lieve woordjes tegen hem. Voor het eerst in weken was er weer iets moois gebeurd in mijn leven.

Maar mijn moeder flipte toen ze mijn nieuwe vriendje zag.

'Zo'n vies beest wil ik niet in mijn huis!', riep ze. 'Ratten dragen ziektes met zich mee, Lizzy. Je kunt hem niet houden.'

'Je bent gek!', zei ik. 'Dit is nog maar een baby. Hij is geen wilde rioolrat met de builenpest, hij is een huisdier! En morgen ga ik een kooi voor hem kopen.'

‘Morgen breng je hem terug naar Annemiek’, zei mijn moeder beslist. ‘En anders geven we hem aan de dierentuin.’

‘Die gebruiken hem als slangenvoer! Je hebt zelf gezegd dat je geen hond meer wilt. Dus nu heb ik een rat, of je het nu leuk vindt of niet. Hij is van mij en hij blijft.’

Mijn moeder zweeg. Ik zei ook niets meer.

Na een tijdje zei ze: ‘Als je er maar voor zorgt dat hij niet ontsnapt. Ik wil hem nergens anders zien dan in jouw kamer.’

Twee dagen later hield ik de rat weer tegen mijn wang. Mijn moeder werkte over, zelfs op mijn eerste schooldag. Ik had geprobeerd Annemiek te bellen, maar zij nam niet op en belde ook niet terug. Ze was me nu al vergeten.

‘Het was vreselijk, Sattnin. Ze lachten me uit omdat ik het goede lokaal niet kon vinden. Ik kwam als laatste binnen. De enige plaats die nog vrij was, was helemaal vooraan. Daar zit ik nu, alleen.’

Toen ik mijn fiets ging pakken om naar huis te gaan, liep ik langs een groepje van twee jongens en een meisje. Ik herkende ze, ze zaten in mijn klas.

Het meisje was aan het zoenen met een van de jongens. Ik liep snel door.

‘Hé,’ riep het meisje, dat Sabina heette, ‘stond je te gluren?’

En toen ik niet antwoordde: 'Ik vroeg je wat.'

'Ik heb niets gezien.'

Sabina lachte. 'Kijk nou, jongens, die dikzak wordt helemaal rood!'

'Die trol zit toch bij ons in de klas?', vroeg Sebastiaan.

'Ik wil geen trol in de klas', zei Jeremy, en hij gaf me een duw. 'Oprotten, jij!'

Toen ik even later met mijn fiets langs hen reed, riep Sabina dreigend: 'Tot morgen!'

Ik stond pindakaas uit de pot te lepelen, toen mijn moeder eindelijk thuiskwam.

'Ik ga niet meer naar het Mercatus', zei ik. 'Het kan me niet schelen dat ik iedere dag ver moet reizen, maar ik ga naar het Calvino.'

Mijn moeder keek me geërgerd aan.

'Stel je niet zo aan. De eerste dag op een nieuwe school is altijd eng.'

'Ik ga naar het Calvino', herhaalde ik.

'Zolang ik jouw schoolgeld betaal, bepaal ik naar welke school jij gaat', vond mijn moeder. 'Je woont nu in Rotterdam, dus je gaat naar een Rotterdamse school, Elizabeth.'

‘Elizabeth,’ zegt mijn leraar maatschappijleer, ‘blijf jij even hier?’

Dit is juist het perfecte moment om gauw naar huis te gaan. Sabina moet haar telefoon eerst nog ophalen bij de wiskundeleraar. Ik kan zo makkelijk aan haar ontsnappen.

Ik weet natuurlijk waar het gesprek over zal gaan. Leraren willen al drie jaar met me praten. Omdat ik altijd alleen ben en geen contact heb met andere leerlingen.

Nu ook weer. ‘Zal ik er eens met je moeder over praten?’, vraagt hij.

‘Nee, zeg!’

‘Je zult er toch een keer over moeten praten’, vindt hij. ‘Sommige dingen kun je niet in je eentje oplossen.’

Ik schuif mijn stoel naar achteren.

‘Bedankt voor uw bezorgdheid,’ zeg ik, ‘maar die is nergens voor nodig.’

‘Je kunt eens met onze vertrouwenspersoon praten.

Ik kan dat voor je regelen’, probeert hij nog.

Ik hijs mijn tas over mijn schouder.

‘Is niet nodig. Ik red me wel.’

Ik loop het lokaal uit. Hoe kunnen volwassenen toch denken dat alle problemen worden opgelost door een simpel gesprek?

Terwijl ik naar huis fiets, begint het te regenen.

In een paar minuten ben ik doorweekt. Op de Slinge, waar het erg druk is met auto's en bussen, doe ik mijn ogen dicht. Ik doe dat vaak hier. Ik wil het lot helpen, alsof ik zeg: 'Kijk, het is makkelijk. Ik werk mee. Doe het maar.'

Even de pijn van de botsing, het geluid van gillende mensen als ze het jonge, dikke meisje zien dat ineens met haar fiets voor de bus duikt.

Het zou beter zijn. Alles zou over zijn. Maar ik doe mijn ogen toch weer open na een paar seconden. Ik kan Sattnin niet alleen achterlaten.

Thuis trek ik een zak M&M's open en vreet hem in drie minuten helemaal leeg.